

Dankgebed avondmaalsformulier

God geeft

1 genade 2 geloof 3 gebed

Gemeente,

We zijn in het formulier aan het laatste stukje toegekomen. De nodigingen zijn uitgegaan, zij die het leven zoeken buiten zichzelf in Jezus Christus en zichzelf beproefd hebben zijn gekomen. Zij mochten komen, behoorden te komen. De tafels zijn bediend, brood en wijn zijn rondgegaan, de bediening is geweest. God is geloofd en geprezen met woorden uit Psalm 103 "Loof de HEERE, mijn ziel" en Romeinen 5 en 8. "Die ook Zijn Eigen niet gespaard heeft..." Maar dan wil het formulier niet alleen spreken over God, maar ook tot God. Hem niet alleen loven en prijzen, maar ook danken. Begrijpelijk. Want als iemand je iets geweldigs heeft gegeven of voor je heeft gedaan, dan wil je hem toch ook persoonlijk dankzeggen. En daarom wordt er gedankt en gebeden. En gebéden. Blijkbaar kan dat toch niet zonder. Het sacrament roept weer gebed op. Keer op keer, een leven lang.

Nou kan iemand denken: dat is dan vanavond echt alleen voor de avondmaalgangers. Voor de echte gelovigen, de bekeerde mensen. Want ja, die kunnen dat, die hebben daar reden toe, om God te danken. Maar zover ben ik nog lang niet. Dus dat is vanavond niet voor mij bestemd, en niet voor jongeren of kinderen. Gelukkig niet! Gelukkig niet. Ook al sta je er voor je gevoel helemaal buiten of voor, dan is het toch ook voor u, jou bedoeld vanavond. Kun je er veel aan hebben. Want je hoort als het ware hoe anderen eraan gekomen zijn. Wat wel eens gezegd wordt: de ene bedelaar vertelt de andere waar het brood te vinden is, hoe hij eraan gekomen is. Luister dan maar goed, dan hoor je waar ook u, ook jij het brood kunt vinden en hoe.

Hoor maar hoe Gods kinderen aan hun heil gekomen zijn: wij danken U, o barmhartige God en Vader, dat Gij ons Uw eniggeboren Zoon gegeven heeft. Gegeven hebt voor twee dingen: tot een Middelaar en offer voor onze zonden, dat is 1, en tot een spijze en drank van het eeuwige leven, dat is 2.

1 genade

Jezus Christus tot een Middelaar en offer voor onze zonden. Onze zonden moeten betaald worden, de straf ervoor moet gedragen worden. Je kunt je daar niet vanaf maken door te zeggen: "het spijt me". Wie een auto beschadigd in de straat, die kan niet volstaan met te

zeggen: o wat vind ik dat erg voor u, o wat heb ik daar een hekel aan, ik zal in het vervolg echt beter opletten. Allemaal mooi en aardig, maar zo kom je er niet mee weg. Je zult de schade moeten vergoeden. Als je te hard rijdt of door een rood stoplicht rijdt hetzelfde. Je kunt zeggen: o agent, ik heb zo'n spijt, ik vind het zo erg, maar daarmee is de kous niet af: je moet betalen. Voor onze zonden moet betaald worden. Betaald worden met straf. Naar het wetboek van Gods strafrecht. En die straf is hoog. Gods majesteit en recht is geschonden en aangetast. Dat eist de hoogste straf die denkbaar is: de eeuwige straf.

Maar het woord offer wil zeggen: een ander doet dat. Iemand anders betaald. Iemand die er part noch deel aan heeft. Die in geen enkel opzicht mede verantwoordelijk of schuldig is. Maar die wil toch voor je betalen en de schade vergoeden. En dat is nota bene degene die beledigd is, die schade heeft geladen, die gekrenkt is. Die zegt, uitgerekend die zegt: hier, heb jij geld van mij, dan kun je me daarmee betalen. Dat is Gods Zoon, de Heere Jezus. Offer. In onze plaats, voor ons. Voor onze zonden. En zo is Hij onze Middelaar. Dat wil zeggen: Hij Die met ons ruilt. Hij neemt van mij wat ik heb: mijn schuld, mijn zonden, mijn straf. Dat betaalt Hij voor mij. En Hij geeft mij wat Hij heeft: vrede met God, eeuwig leven, kind en erfgenaam. Hij voor ons: Middelaar en offer. En ik ben vrij, eeuwig vrij. Ontslagen van rechtsvervolging en erfgenaam van eeuwige zaligheid.

En twee: Jezus is ons ook gegeven tot spijszake en drank van het eeuwige leven. Het eeuwige leven is hier het geestelijke leven. Het leven met God. Dat kent een heleboel kanten. Zoals God liefhebben, strijden tegen de zonde, verlangen naar Gods nabijheid, verootmoediging over de zonde, hongeren naar het Woord, verwachten van de heerlijkheid, gericht zijn ook Gods eer. Dat is het eeuwige leven. Dat leeft. Dwz.: dat verzwakt ook. Dat ebt weg. Dat wordt vanzelf minder, het wordt vermoeid, het verzwakt, het sijpelt weg, verliest zijn kracht. Wordt duf, en doods, en lauw en krachteloos.

Maar er is voedsel! Spijszake en drank. En dat is Jezus Zelf. Zoals Hij verbroken en vergoten is. Zich heeft laten verbreken en vergieten. In Zijn liefde, Zijn overgave, Zijn barmhartigheid. En dat geeft het leven weer kracht en vuur en gloed. Die liefde van Jezus' offer vuurt het geestelijk leven weer aan. Hij voedt ons. Zodat het geestelijke leven blijft.

Avondmaalgangers, gelovigen, zijn dus mensen, zondaren die een Middelaar nodig hebben en voedsel nodig hebben. Die hun zonden niet kunnen wegpoetsen en goedmaken. Maar ermee blijven zitten. Met alle gevolgen van dien, en straf. Zijn zondaren die hun ziel bij het leven niet kunnen houden. Die het leven altijd weer voelen wegvloeien,

zwakker worden, wegebben. Avondmaalgangers, gelovigen zijn mensen die een Middelaar en voedsel nodig hebben. Bent u ook zo iemand? Ben jij ook zo iemand? Avondmaalgangers, ware gelovigen, zijn geen mensen die met hun zonden wel raad weten en er niet zoveel hebben en dat wel op kunnen lossen, en die het geestelijk leven in hun vingers hebben, maar die een Middelaar en offer nodig hebben, en voedsel voor hun ziel. U zou dat kunnen zijn. Jij.

Of: het scheelt me niets. Zondesschuld en eeuwig leven. Och, wat zegt het me en waarom zou ik me er nu druk om maken. Met zondesschuld kan ik niet zitten en om eeuwig leven me niet druk maken. Vreselijk. Geen Middelaar nodig, geen voedsel nodig. Of: je weet er wel raad mee. Met je zondesschuld in zoverre die er is, en met je geestelijk leven dat je meent te hebben. Dat zit wel goed en daar weet ik wel weg mee. Rijk en verrijkt denk je te zijn en je hebt nergens gebrek aan. Vreselijk. Geen Middelaar nodig, geen voedsel nodig.

2 geloof

En dan komt er een gouden zin. Die zo reformatorisch is, zo gereformeerd, zo zuiver, zo door en door Bijbels. Wij danken U dat Gij ons geeft Middelaar en offer, spijze en drank van het eeuwige leven, en dat Gij ons geeft een waarachtig geloof. Dat Gij ons geeft een waarachtig geloof. Dat geeft God. Dat heeft Hij de gelovigen gegeven! Gewerkt. Dat geloof dat uit twee dingen bestaat kort gezegd. Wat is geloof? Ten eerste: Jezus, De Middelaar en de Spijze en Drank, Jezus moet ik hebben. Moet ik hebben, anders ben ik verloren, ten dode gedoemd, kom ik er nooit. Ten tweede: Jezus, de Middelaar en de Spijze en Drank mag ik hebben. Mag ik hebben want Hij wordt mij aangeboden, geschonken in het Evangelie. Dat geloof. Dat moet er zijn om aan te gaan. Dus voor je aangaat moet er geloof zijn. Geloof dat Jezus moet hebben en mag hebben daarom tot Jezus komt. Groot geloof of klein geloof, verzekerd geloof of bestreden geloof, sterk geloof of zwak geloof, doet er niet toe nu, geloof. Geloof dat Jezus moet hebben en mag hebben en dat dan en zo tot de tafel komt.

En dat geloof geeft God. Wij danken U dat Gij ons geeft een waarachtig geloof. Dat hebt Gij gegeven. O HEERE, U hebt ons gegeven én Uw eniggeboren Zoon én het geloof. Ik zat vol met eigendunk. Ik had Jezus niet nodig. En ik zat vol met wantrouwen en ongeloof. Ik durfde Jezus niet te vertrouwen. Ik zou erin gezonken en gebleven zijn. Ik zou me erin doodgevochten hebben tegen mijn zaligheid in. Maar Gij hebt gegeven én Uw Zoon én een waarachtig geloof om Hem aan te nemen. Uw eniggeboren Zoon tot Middelaar en Offer, tot spijze en drank, en om de Geest te verwerven die het geloof schenkt. Daarvoor gaf U ons Uw eniggeboren Zoon.

U kent dat verhaal van ds Kievit nog wel in Putten. Van de oorlogsweduwe. Die één van haars zoon was kwijtgeraakt, haar afgenomen, door de razzia van Putten, 1944. En na jaren nog huilde en verbitterd was en boos op God. Toen zei de ouderling eerst: vrouw, wij zijn twee jongens kwijtgeraakt, van ons weggescheurd. We voelen de pijn dag en nacht nog. En toen zei hij: ik ken ook een Vader, Die er Eén had, en Die heeft Zelf Die Ene overgegeven. Dat Gij Uw Eniggeboren Zoon gegeven heeft.... Voor vijanden, onwilligen, tegenstrevers.

O wij danken U, barmhartige God en Vader. Ja, kijk misschien voel je je niet altijd zo vol van God en dankbaarheid. Aan de tafel en als ik weer in mijn bank zit voel ik me soms zo bestreden, zo afgeleid, zo verward, zo doods. Ja, maar dat hoeft de doorslag niet te geven. Het formulier reikt ons woorden aan. Ons gevoel is niet de norm voor onze woorden, maar deze woorden zijn de norm voor ons hart. Ieder die in geloof aanging: Jezus, U moet ik hebben, Jezus U mag ik hebben, die geldt het, die kreeg het verzegeld: Gij hebt ons Uw Eniggeboren Zoon gegeven. Tot Middelaar, tot Offer. Tot spijze, tot drank. Om geloof te geven. Hij voor mij, Hij voedt mij, Hij gaf mij. Daar ben je zo dankbaar voor dat je je voorbereidt. Voorbereidt om zondag dankbaar tot Hem te gaan aan Zijn tafel. Dat je geconcentreerd bent, aandachtig, oprecht. Verlangend en uitziend. Om Hem te mogen danken. Dan ben je zo dankbaar dat je je voorbereidt. Om in je beste kleren en je dankbaarste en mooiste kledij Hem hulde te bieden. Niet om toegang te krijgen maar omdat ik toegang verkregen heb. Omdat Gij hebt gegeven Uw eniggeboren Zoon. Want o ik ben Hem zo dankbaar, zo dankbaar.

Hoort u het die bedelaars zeggen? U, jij die nog niet zover bent. Die er zo buiten staat. Geen geloof hebt. En het maar niet maken kan. Want je weet je dat Jezus de Middelaar en het Offer is, en dat Hij Spijze en drank is van het eeuwige leven. Maar je merkt niet dat je Hem moet hebben. Die klem voel je niet, je leeft maar door en door. En je durft niet en kan niet geloven dat je Hem mag hebben. Hoor, wat al die bedelaars zeggen: Dat Gij ons geeft een waarachtig geloof. Hij geeft het. Doden maakt Hij levend, onwilligen wint Hij in, onmogelijken maakt Hij zalig, stenen harten neemt Hij weg, ongelovigen geeft Hij geloof. Leg je maar voor Hem neer. Onbekeerd, ongelovig, onwillig, onmachtig. En je zult ervaren dat God wonderen doet!

3 gebed

Na het Heilig Avondmaal: danken. En: bidden. Ja, dat ook. Ook na het avondmaal blijft het gebed de ademtocht van het leven. Zolang er hier op aarde geloofsleven is, is er gebed. Na één week van gebed ter voorbereiding, komen er 11,12 weken van gebed ter nabetrachting. Hoe zit dat?

Nu, Gij hebt ons ook tot sterking van het geloof door Uw Zoon dit Heilig Avondmaal laten inzetten. Jezus heeft het Heilig Avondmaal ingezet om het geloof te versterken. Dus dat geloof dat uit die twee kanten bestaat: ik moet Jezus hebben, en ik mag Jezus hebben. Dat geloof is als een plantje. En dat plantje staat in een slechte atmosfeer. Het klimaat is erg ongunstig voor dat plantje. Want dat plantje staat in het klimaat van stormen van aanvechting. De stortbuien van verzoeking. Van de hitte van de beproeving. Dan weer van de kou van de doodsheid. Dat plantje is soms zo zwak. Zo verpieterd. Draagt dan zo weinig vrucht.

Maar tot versterking van dat plantje, van dat geloof heeft God de Vader Zijn Zoon het Heilig Avondmaal laten instellen. Ik voor u, Ik voed u. En aan de tafel vindt plaats de gedachtenis en verkondiging van Jezus' dood. Wat heeft Jezus voor mij overgehad? Hij gebonden, Hij te schande, Hij veroordeeld, Hij vervloekt, Hij verlaten van God. En wat heeft Hij daardoor verworven? Wij ontbonden, wij nimmermeer te schande, wij gezegend wij tot God genomen om nimmermeer van Hem verlaten te worden. Je probeert dat aan de tafel te gedenken, te overdenken, in te zien te voorzien.

En dan: bidden. Bidden dat dat gedenken aan Zijn tafel mag dienen om dagelijks toe te nemen in het geloof, tot versterking van het geloof, dat dat plantje zal opgroeien en opbloeien en sterker zal worden. Daarom bidden. Waarom?

Ten eerste omdat het Heilig Avondmaal een sacrament is. En een sacrament verzegelt Gods belofte. Denk aan de Heilige Doop. De heilige Doop wil niet zeggen: ik ben gedoopt, dus het is in orde. Het is gebeurd en ik hoef daar niks meer mee te doen. Nee, de heilige Doop vraagt om gebed: wilt U het waarmaken, wilt U het vervullen! Dan is dat bij het Heilig Avondmaal niet anders: God verzegelt de gelovigen Zijn belofte: Ik voor u en Ik voed u. Dan is het niet af en klaar als je aan geweest bent. Nee, dat vraagt om gebed: Heere, maakt U dat waar, Heere, vervul het in mijn leven.

Ten tweede omdat het nut van het Heilig Avondmaal anders maar van korte duur zou zijn. Misschien voor een moment geweldig. Bijzonder. Als onder een open hemel. Maar dat blijft niet zo, echt niet. Dat gaat weer weg. En je houdt alleen de herinnering over. Maar van herinneringen kun je niet leven. Maar het nut van het Heilig Avondmaal is niet alleen dat ik soms, de ene keer wel de andere keer niet, de ene keer meer de andere keer minder, een rijke ervaring heb, maar vooral dat ik dagelijks zal toenemen in geloof. Elke dag vrucht zal ontvangen uit de avondmaalsgang. Dagelijks.

En daar leert het formulier om bidden: geef dat mijn avondmaalsgang, waarin ik mocht gedenken Uw lijden en sterven zal dienen om dagelijks toe te nemen in het geloof. Dat is bidden. Zuiver bidden. Want wat is bidden? Bidden is vragen om wat God beloofd heeft. Dat is bidden. Nou, aan de tafel beloofd God: Ik voor u en Ik voed u ten eeuwigen leven. Dáárom dan gebeden. Dat de HEERE doet wat Hij beloofd heeft. Dat ik dagelijks zal toenemen in het rechte geloof. Dat dat plantje groeien zal. En hoe groeit dat plantje? Hoe merk je dat? Aan één woord: nochtans, toch. Toenemen in geloof is toenemen in: nochtans, toch. Hoewel ik Jezus moet hebben omdat ik zo verloren ben, zo schuldig, zo onwaardig, ik wist vroeger nog niet half hoe erg dat is, en ik met het nog steeds meer leren, nochtans, toch, toch mag ik Jezus hebben. Toch wel: want Hij is mij aangeboden met al wat in en van Hem is. Nochtans. Het geloof wortelt dieper in schuldbesef en groeit hoger in vertrouwen. Het plantje wordt sterker. Staat vaster, bloeit mooier, draagt meer vrucht.

Ja, Heere, dat begeer ik zegt een gelovige, een avondmaalganger. Dat is mijn verlangen. Precies. Nee, ik ben niet tevreden met mijn geloofspeil, niet vergenoegd met mijn geloofsvrucht en vertrouwen. O was het maar sterker, nam het maar toe.

En in de zalige gemeenschap van Christus. De omgang met Christus. Dat Hij verlangt naar mij. Met Zijn liefde, Zijn volheid. Om te geven, om te schenken. En dat ik verlang naar Hem, in mijn armoede, in verlorenheid, om te vragen, om te ontvangen. Zijn liefde, Zijn volheid. Daarin toenemen. Steeds vaker en dichter en hechter bij elkaar. Hij en ik, ik en Hij. Hij, vol van warmte van de liefde en heiligheid Gods. En ik: koud, ijskoud, steenkoud. Maar: hoe dichter warm en koud bij elkaar komen, hoe meer dat koude verwarmt wordt. En Jezus wordt niet kouder, maar ik wel warmer, Jezus wordt niet armer, maar ik wel rijker, Jezus gaat niet meer op mij lijken, maar ik ga wel meer op Hem lijken. O dat ik daarin dagelijks toe mag nemen.

Daarom is een avondmaalganger trouw in het Bijbel lezen, trouw in het gaan naar de kerkdiensten. Want die gebruikt de Heere ervoor. Als je vraagt of de dokter je beter wilt maken, sterker, dan gebruik je zijn medicijnen. Als je bidt dat God je sterker maakt, dan gebruik je Zijn medicijnen: het Woord driemaal daags, en Zijn dienst twee maal 's zondags.

Ja, Heere, dat begeer ik zegt een gelovige, een avondmaalganger. Dat is mijn verlangen. Precies. Nee, ik ben niet tevreden met mijn leven, mijn liefde, mijn heiliging. O was het maar sterker, nam het maar toe. Laat mij er dagelijks in groeien en toenemen.

Zo verder na het Heilig Avondmaal. Elke dag terugdenkend, elke dag pleitend op Zijn verzegelde belofte; Ik voor u, Ik voed u. Geef dat mijn avondmaalsgang daarvoor mag dienen. Geef. Wij bidden U erom. Want van onszelf lukt dat niet. Ziet u weer, merkt u weer, die gelovigen, die avondmaalgangers hebben het niet zelf in de vingers. Kunnen dat zelf niet bewerken om te geloven en daarin toe te nemen. Om gemeenschap met Jezus te hebben en daarin toe te nemen. O nee, als dat van mij afhangt ebt het weg. Zakt het nochtans in, verder en verder. Neemt de afstand tot Jezus toen en lijk ik minder en minder op Hem. Ik zou alles nog kwijtraken, overboord gooien, laten wegroven, laten wegsijpelen. O Heere, wij bidden U dat U wilt geven dat ons geloof mag blijven en toenemen, dat de gemeenschap met Jezus mag blijven en toenemen. Dat zijn nou die avondmaalgangers. Ze kunnen geestelijk ook niks van zichzelf. Misschien bent u ook wel er zo één. Maar denkt u, daarom kan ik juist niet. Daarom moet ik wegblijven en is het niet voor mij. O, als u nou eens dacht: en daarom vlucht ik tot Jezus. Daarom moet en mag ik Hem hebben. Dan zou u aan mogen komen, toe mogen treden zondag.

Zo verder. Van avondmaal tot avondmaal. Dankend en biddend. Biddend en dankend. Dankend en biddend. Het gaat maar door. God zij dank het gaat maar door. Het houdt niet op. Daar heb Ik voor gebeden. Maar God zij dank: het houdt een keer op. Toch wel. Als de reis ten einde is. De strijd gestreden. De aankomst is bereikt. Dan blijft het bidden achter. En het danken gaat mee. Eeuwig en volkomen. Aan het avondmaal van de bruiloft van het Lam. Wij komen aan. En zullen eeuwig danken als nooit tevoren. Halleluja. Amen.